

VILNIAUS EMILIJOS PLIATERYTĖS PROGIMNAZIJOS GABIŲ VAIKŲ UGDYMO ORGANIZAVIMO TVARKA

Bendrosios nuostatos

1. Rengiant Vilniaus Emilijos Pliaterytės progimnazijos (toliau – Progimnazijos) gabių vaikų ugdymo organizavimo ir vykdymo tvarką (toliau – tvarka), vadovautasi Lietuvos Respublikos Švietimo įstatymu (Lietuvos Respublikos prezidento patvirtintas 2011 m. kovo 17 d. Nr. XI-1281 „Lietuvos Respublikos Švietimo įstatymo pakeitimo įstatymas“), Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2009 m. sausio 19 d. įsakymu Nr. ISAK-105 „Dėl gabių ir talentingų vaikų ugdymo programos patvirtinimo“.
2. Tvarka aprašo gabių mokinių atpažinimą, tėvų informavimą, gabių mokinių ugdymo organizavimą, skatinimą.
3. Tvaroje vartojama gabių vaikų sąvoka, kaip ji yra apibrėžta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. gruodžio 13 d. įsakyme Nr. ISAK-2551 „Dėl gabių vaikų programų rėmimo kriterijų aprašo tvirtinimo“.
4. **Gabūs vaikai** – vaikai, galintys greitai ir veiksmingai įgyti žinių ir mokėjimų, juos pritaikyti kintančiose situacijose naujoms problemoms spręsti, sparčiai mokytis iš įgytos patirties ir atpažinti, kokiose situacijose tikslinga naudoti įgytas žinias ir mokėjimus.

Gabių vaikų atpažinimas

1. Gabūs vaikai atpažįstami naudojant vieną ar kelis metodus:
 - atliekant specializuotus testus ar naudojant kitus profesionalius vertinimo įrankius;
 - užpildant mokinio savęs vertinimo anketą;
 - atliekant klasės draugų, mokytojų, tėvų apklausą;
 - mokytojams, klasės vadovams stebint ir fiksuojant mokinio pasiekimus;
 - naudojant dalykų standartizuotų testų ir/arba diagnostinių užduočių informaciją;
 - analizuojant mokinio veiklą, jos rezultatus.
2. Gabių vaikų atpažinimo procesas vykdomas II pusmetį:
 - koordinacinės grupės nariai, mokytojai dalykininkai, klasės vadovai analizuoja mokinio veiklą, jos rezultatus, dalykų pasiekimus ir įvertinę duomenis rekomenduoja gabiams vaikams kitais mokslo metais dalyvauti Progimnazijos siūlomose gabiams mokiniams skirtose veiklose.

Tėvų informavimas

1. Gabių vaikų tėvams pateikiama informacija, kokios programos gabiams vaikams kitais mokslo metais siūlomos Progimnazijoje.
2. Tėvų informavimas vykdomas mokyklos ir/arba klasės tėvų susirinkimų metu, elektroninės komunikacijos priemonėmis (el. paštu, el. dienynu, interneto svetainėje)
3. Progimnazija informuoja tėvus apie galimybę įvertinti jų vaikų gabumus PPT.

Gabių vaikų ugdymo organizavimas

1. Nuo 2017 m. rugsėjo 1 d. mokykloje formuojamos dvi licėjinės klasės – penktųjų ir šeštųjų klasių paralelėse.

2. Dalyvavimas gabių vaikų ugdymo programose mokiniams yra rekomenduojamas, tačiau neprivalomas.
3. Gabūs vaikai mokytojų ir tėvų padedami pasirenka, ar nori dalyvauti gabių vaikų ugdymo veiklose ir pasirenka kokios srities (lietuvių k., matematikos, anglų k., socialinių, gamtos mokslų) veiklose dalyvauja.
4. Planuodama metinę veiklą, kiekviena Metodinė grupė numato konkursus, varžybas, konferencijas ar kitus renginius, kurių metu galėtų būti ugdomi gabių vaikų gebėjimai.
5. Gabių mokinių ugdymas dažniausiai derina tarpusavyje tokius būdus:
 - pateikiamos papildomos užduotys pamokų metu;
 - mokiniai ruošiami ir skatinami dalyvauti Progimnazijos, miesto ir respublikiniuose konkursuose, varžybose, konferencijose ar kituose renginiuose, kurių metu galėtų būti ugdomi gabių vaikų gebėjimai;
 - organizuojami įvairiapusio lavinimo būreliai;
 - suteikiamos papildomos dalykų konsultacijos.
- 5.1. Gabių vaikų ugdymui mokytojas parenka metodus, kurie turėtų pasižymėti tokiomis savybėmis:
 - pirmiausia jie turi teikti pagalbą vaikui, siekiančiam žinių;
 - turi atitikti vaiko intelektualinę ir socialinę išsivystymą, mokymo proceso situacijas, aukštus kognityvinius vaiko gebėjimus;
 - turi skatinti pažintinių vaiko gebėjimų nuolatinį vystymąsi ir plėtrą.
- 5.2. Gabūs vaikai ugdomi individualizuojant ir diferencijuojant ugdymo procesą pamokų metu:
 - duodant mokiniams skirtingas pagal sudėtingumo lygį užduotis;
 - duodant bendras užduotis, bet reikalaujant skirtingo jų atlikimo lygio;
 - skiriant vaikui papildomas užduotis, siekiant praplėsti žinias ir įgūdžius;
 - sudarant mobiliąsias grupes klasėje (pagal gabumus, interesus, pasiekimus), ar jungiant paralelių ir/ar gretimų klasių mokinius.
- 5.3. Gabūs vaikai gali būti ugdomi praturtinant mokymo turinį tokiomis būdais:
 - išplėsti, t. y. įtraukti naujas temas, kurių vaiko bendraklasiai nesimoko;
 - pagilinti, t. y. mokyti įprastinės dalyko mokymo programos temų, nagrinėjant išsamiau, įtraukiant ir sudėtingesnius temas klausimus; pateikiant užduotis, kurių atlikimas reikalautų sudėtingesnių mąstymo procesų ar sugebėjimų.
- 5.4. Ugdomi gabius vaikus siūlomi tokie jų mokymo pasirinkimai:
 - jei gabus vaikas jau atliko duotą klasei užduotį, leisti jam užsiimti kita įdomia kognityvine veikla – paskaityti knygą, žaisti intelektualinius žaidimus ar tiesiog suteikti vaikui daugiau laisvalaikio;
 - gabų vaiką pasitelkti vedant pamokas, padėti silpnai besimokančiam ir pan.;
 - gabiam vaikui dalį savaitės darbų galima leisti atlikti ne Mokykloje, o namuose.
- 5.5. Mokytojas privalo siekti, kad ugdymo turinys būtų lankstus ir integruotas; jo pagrindas – mokinio poreikiai ir interesai; mokinys yra aktyvus mokymo proceso dalyvis, vyrauja pasitikėjimo, pritarimo ir pagarbos atmosfera.
- 5.6. Mokiniams rekomenduojama skirti jų gebėjimus atitinkančias užduotis ir namuose, taip pat savarankiškas užduotis, projektus, skirti kitas papildomas veiklas ir užduotis, skatinančias kryptingą jų gebėjimų ugdymą.
6. Mokiniams savo pasiekimus įrodančius darbus, savo veiklos įsivertinimus rekomenduojama kaupiti mokinio darbų ir pasiekimų aplanke.
7. Už aukštus pasiekimus moksluose, konkursuose, varžybose ar kituose renginiuose skatinama direktoriaus padėkomis, pažymėjimais ar kitomis numatytomis priemonėmis.

Atrankos ir darbo licėjinėse klasėse tvarka

1. Mokiniai mokytis penktoje licėjinėje klasėje atrenkami naudojant šias priemones:

- mokinių veiklos rezultatų analizę;
 - mokinių, klasės vadovų, dalykų mokytojų apklausos duomenis;
 - mokamųjų dalykų metinius įvertinimus ir standartizuotų testų rezultatus.
2. Mokiniai mokytis šeštoje licėjinėje klasėje atrenkami naudojant šias priemones:
 - mokinių veiklos rezultatų analizę;
 - mokinių, klasės vadovų, dalykų mokytojų apklausos duomenis;
 - pagrindinių mokamųjų dalykų (lietuvių kalbos, matematikos, užsienio kalbų, istorijos, gamtos, informacinių technologijų) metinius įvertinimus.
 3. Ugdant mokinius šioje klasėje tarpusavyje derinami tokie būdai:
 - pateikiamos papildomos užduotys pamokų metu;
 - mokiniai ruošiami ir skatinami dalyvauti Progimnazijos, miesto ir respublikiniuose konkursuose, varžybose, konferencijose ar kituose renginiuose, kurių metu galėtų būti ugdomi gabių vaikų gebėjimai.
 4. Kriterijai mokytis licejinėse klasėse:
 - šioje klasėse dirbantys mokytojai ir koordinacinės grupės nariai analizuoja, kaip mokiniams sekasi pasiekti numatytų mokymosi tikslų ir mokslo metų pabaigoje priima sprendimą dėl tolesnio mokinio(-ų) mokymosi šiose klasėse. Metinis kiekvieno dalyko įvertinimas negali būti žemesnis nei 7.
 - kitose šių paralelių klasėse besimokantys mokiniai, atsižvelgiant į jų mokymosi motyvaciją ir individualią pažangą, gali būti perkelti mokytis į licėjines klases mokslo metų pabaigoje.

Baigiamosios nuostatos

1. Esant galimybei Progimnazija inicijuoja mokytojų kvalifikacijos kėlimą gabių vaikų atpažinimo ir ugdymo temomis.
2. Kiekvienais metais skiriama lėšų įsigyti mokomosios ir metodinės medžiagos, skirtos gabių vaikų ugdymui. Mokomoji ir metodinė medžiaga įsigyjama atsižvelgiant į metodinių grupių pateiktas paraiškas.
3. Tvarka gali būti koreguojama ar papildoma mokyklos direktoriaus įsakymu.